

Az erdőfülei vasművesség

Ahol Gábor Áron a Bodvajon készült ágyúhoz a golyókat öntette

A kora őszi meleg napsütés az egykori fülei vashámor melegét idézi. A Kormos-patak felett lebegő reggeli pára a nyár búcsú fátylaként úszik tova, helyet adva az ősznek.

Erdőfüle festői környezetben fogadja a látogatót.

FOTÓ: WIKIPÉDIA

Erdőfüle a nagy kiterjedésű erdők közé szorult Kormos patakának alsó folyása mentén jött létre

A régi korok természetben élő embere gyakran hangoztatta: az erdőnek füle van, a mezőnek szeme. Talán az erdővidéki Erdőfüle név eredete is ehhez a bölcs mondáshoz köthető. Mert nagy kiterjedésű erdők közé szorult Kormos-patak alsó folyása mentén épült. Ha nincs ez az „ünnepelt” száz év, akkor vonaton utazhattunk volna Csíkszentkirályról a Kormos-völgyén Fülére. De mivel más széljárás van, ezért nagy kerülővel a Hatodon kelünk át Erdővidékre s Fülére.

„Fejfa” és „kopjafa”

A falujárás során először Erdőfüle dombon álló jellegzetes gombfáiról ismert református temetőjét kerestük fel. Először 1984 nyarán fotóztam le Füle kopjafás temetőjét. Azóta sokat változott a temető képe,

nyilaival riogattak, hanem: „a magyarok kopjaitól ments meg minket. Ab Ungarorum nos defendas iaculis(...) Hogy a jaculis (kopja) hogyan lett saggitis? (nyilak)” Az olaszországi Modena város egyházmegyéje kódexének utolsó lapjára 920 körül a következő könyörgést jegyezték fel: „Igazságos Isten! Krisztus szolgálója/Szent Geminianus! Térden csúszva,/ Ájtatosan könyörögj érettünk./ A korbácsot, amelyet megérdemlünk mi,/ Az Ég királya kegyéből most elkerüljük./ Miként segítettél Attila idejében,/ Hogy a kapukat nem nyitád meg./ Most kérünk téged, bár leghitványabb,/ Szegény szolgálid vagyunk./ Védj meg minket a magyarok kopjaitól./ Legmagasabb pártfogónk! Könyörögj, Hogy irgalomért esedezz az Úrhoz!”. A magyarok nyilaitól ments meg szent

vidék is megérdemelne egy hámor múzeumot. Itt Fülén, Erdőfülén. Ha füle van, csak meghallja...

A fülei vasgyárnak több tulajdonosa, igazgatója is volt. Ezek közül kiemeljük Herbach Ferenc geológust, aki 1854–1859 között mint bányanagy igazgatta a szentkeresztbányai és a fülei hámort. Az ő nevéhez fűződik A Székelyföld földtani és őslénytani leírása című 1878-ban Budapesten megjelent tanulmánya. Azóta sem jelent meg hasonló könyv. Herbach tudására nagy szükség volt, hogy a vasgyár működéséhez szükséges ércet, szenet feltárják, kitermeljék. A hámort kiszolgáló egykori bányák bezártak. Csak a helynevek őrzik, mint a Vasásás. No, még a Kormos-patak hordalékában is találtunk vasércet, egy legömbölyített barnás limonitdarabot, amely valahol a Dél-Hargita nyugati lejtőn feltört egykori meleg- és borvízforrások környékén halmozódott fel.

A falu központjában egykor a vashámort bíró Boda család nemrég felújított műemlék udvarházát járjuk körbe. A magas dupla tetős oromfalas „népi reneszánsz” stílusban épült fehérre meszelt udvarház uralja a települést, s a tájat.

Bodos Dániel Erdővidék festője

Mielőtt hazaindulunk, a Kormos-patak vizében megitatjuk lovainkat, s Barót városáig meg sem állunk, ahol Darvas Ferencet keressük. A tusnádfürdői származású közigazdász végzettségű, egykori bentlakótársam, ígéretét betartva, a tusnádi borvízmúzeumot megajándékozta az édesapja által megőrzött, 19. században készült ovális viasznyomó pecséttel, amelyen a következő felírat olvasható: A Csíktusnádi Fürdő Birtokosainak Szövetkezete.

Kávészás közben tudtuk meg, hogy lakásuk, a Bodos-ház örzi felesége, Ani édesapjának, Bodos Dániel festőművésznek a hagyatékát, festményeit, fametszeteit, szobrait, mozaikjait. Ha Nagy Imre Csík festője, akkor nyugodtan kijelenthetjük, hogy Bodos Dániel Erdővidéknek a festője, aki Banner Zoltán szerint „a látottakat a látomások szférájában jelenítette meg.” Színgazdag képei hazáig kísérnek.

JÁNOSI CSABA

26. SZÉKELYUDVARHELYI

Őszi vásár

RENDEZVÉNYSOROZAT

2018. OKTÓBER 4–7.

FOGYASZTÁSI CIKKEK • KIÁLLÍTÁS ÉS VÁSÁR
AUTÓ EXPO • BORFESZTIVÁL
LACIKONYHÁK • KONCERTEK
SZÉKELY TERMÉKEK FESZTIVÁLJA

Jelentkezési határidő:
szeptember 21.

Székelyudvarhely, Városi Sportcsarnok és környéke
0745-451738 • oszivasar@oszivasar.ro • www.oszivasar.ro
Prima Press Kft.

ERDÉLYI MAGYAR
TELEVÍZIÓ

ETV

életünk képe

10 ÉVE

youtube.com/erdelytv
youtube.com/etvhirado
facebook.com/erdelytv

A kolozsvári

Phoenix

Könyvesbolt

sok szeretettel várja
az olvasáskedvelőket.
Címünk: Deák Ferenc
utca (B-dul Eroilor)
22-es szám,
bent az udvarban.

Nyitva tartás:
hétfő-péntek:
10–18 óráig
szombat: 10–13 óráig.

Tibraria Phoenix